

Motion till riksdagen 2018/19:2947

av **Maria Malmer Stenergard m.fl. (M)**

Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2019 inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag till Naturvårdsverket och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag till miljöövervakning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag till åtgärder för värdefull natur och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat anslag till klimatanpassning och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat anslag till åtgärder för havs- och vattenmiljö och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat anslag till internationella klimatinvesteringar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag till skydd av värdefull natur och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag till klimatinvesteringar och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om minskat anslag till investeringsstöd för gröna städer och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om avskaffande av elfordonspremien och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ett teknikneutralt stöd för laddinfrastruktur och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade anslag till Formas och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen beslutar att bemyndiga regeringen att under 2019 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 2 i motionen.

Anslagsanvisningar

Tabell 1 Anslagsförslag 2019 för utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (M)
1:1 Naturvårdsverket	625 452	-100 000
1:2 Miljöövervakning m.m.	410 214	-50 000
1:3 Åtgärder för värdefull natur	1 247 535	-600 000
1:4 Sanering och återställning av förorenade områden	956 118	
1:5 Miljöforskning	78 825	
1:6 Kemikalieinspektionen	276 973	
1:7 Avgifter till Internationella organisationer	288 131	
1:8 Klimatbonus	1 240 000	
1:9 Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	248 115	
1:10 Klimatanpassning	171 750	+145 000
1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	949 565	+300 000
1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar	255 000	+235 000
1:13 Internationellt miljösamarbete	45 900	
1:14 Skydd av värdefull natur	1 418 000	-740 000
1:15 Havs- och vattenmyndigheten	246 654	
1:16 Klimatinvesteringar	1 590 000	-840 000
1:17 Elbusspremie	100 000	
1:18 Investeringsstöd för gröna städer	100 000	-67 000
1:19 Elfordonspremie	350 000	-350 000
1:20 Industriklivet	300 000	
2:1 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande	96 608	
2:2 Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande: Forskning	841 408	+203 000
<i>Nya anslag</i>		
Teknikneutral laddinfrastruktur		+100 000
Summa	11 836 248	-1 764 000

Politikens inriktning

Inledning

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar. Därför är det mycket glädjande att världens länder år 2015 enades om ett historiskt klimatavtal i Paris. Avtalet förbinder länderna att hålla den globala medeltemperaturen väl under 2 grader och göra ansträngningar för att temperaturen inte ska öka mer än 1,5 grader. På det nationella planet har Moderaterna och sex andra riksdagspartier enats om målet att Sverige ska ha noll nettoutsläpp av växthusgaser senast år 2045.

Det svenska 2045-målet, som föreslogs av Miljömålsberedningen och sedan antogs av riksdagen genom det förstärkta klimatpolitiska ramverket, är ambitiöst. För att nå det krävs kostnadseffektiva åtgärder. Varje satsad klimatkrona måste ge största möjliga utsläppsminskning. På så sätt kan Sverige fortsätta vara ett föregångsland som visar att sänkta utsläpp och stark tillväxt kan gå hand i hand. Detta lyckades Alliansen med under sin regeringstid, då utsläppen minskade med nästan 20 procent samtidigt som ekonomin växte med nära 10 procent.

Tyvärr har Sveriges utsläpp ökat under de två senaste åren. För att sänka de svenska utsläppen måste fokus ligga på kostnadseffektiva åtgärder. Något annat har varken Sverige eller klimatet råd med. IPCC:s senaste rapport visar också tydligt på vilken effektivitet som krävs för att vi ska klara att hålla oss till 1,5 graders uppvärmning.

Transportsektorn står idag för cirka en tredjedel av växthusgasutsläppen och är därmed en av Sveriges två största utsläppskällor. Dess klimatpåverkan måste minska. Samtidigt ska det finnas möjlighet att bo och verka i hela Sverige. Det är därför viktigt att betona att Moderaterna inte vill straffa ut bilen eller flyget, utan minska utsläppen.

Basindustrin står för ytterligare en tredjedel av de svenska utsläppen och även här måste kraft läggas för att vi ska klara av att ställa om. Moderaterna har för avsikt att införa ett klimatavdrag i syfte att skattemässigt gynna minskningar i koldioxidutsläpp genom användning av teknik som radikalt kan sänka basindustrins utsläpp. Den närmare utformningen måste utredas och därför brygger vi över satsningen på Industriklivet.

Vidare måste vi arbeta för att säkerställa att våra hav, sjöar och vattendrag är friska. Moderaterna satsar därför särskilt på att förbättra det internationella samarbetet runt Östersjön och vi ökar kraftigt den befintliga satsningen på investeringar i avancerad rening av avloppsvatten.

Anslag 1:1 Naturvårdsverket

Moderaterna föreslår att anslaget minskar med 100 miljoner kronor 2019 och 2020 för att finansiera andra reformer.

Anslag 1:2 Miljöövervakning

Moderaterna föreslår att anslaget minskar med 50 miljoner kronor åren 2019–2021 för att finansiera ytterligare reformer.

Anslag 1:3 Åtgärder för värdefull natur

Anslaget föreslås minska med totalt 600 miljoner kronor. Detta sker genom att anslaget om 50 mkr för gröna jobb inom naturvården avskaffas och att anslaget för våtmarker minskas med 200 miljoner kronor åren 2019–2020, utöver detta föreslås anslaget åtgärder för värdefull natur minska med 350 miljoner kronor åren 2019–2021 bland annat för att finansiera satsningar inom anslag 1:11. För att förbättra möjligheten att skydda mark och samtidigt ge markägare skälig ersättning har Moderaterna för avsikt att under mandatperioden införa ett nytt skogsbytesprogram.

Anslag 1:10 Klimatanpassning

Anslaget ökas med 145 miljoner kronor 2019–2021 för att justera för de anslagsförändringar som uppstått till följd av de särskilda budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19.

Anslag 1:11 Åtgärder för havs- och vattenmiljö

Miljösituationen i våra hav är kritisk och stora insatser krävs för att rädda de marina ekosystemen. Östersjön, ett av världens mest känsliga hav, utsätts för stora miljöhot. Övergödning från näringsläckage och miljögifter rubbar havets ekosystem, med algblooming och mycket stora områden med döda havsbottnar som följd. Det krävs nu kraftfulla åtgärder för att gradvis kunna vända utvecklingen.

Hav, sjöar och vattendrag hotas samtidigt av nedskräpning, mikroplaster och utsläpp av skadliga ämnen. Trots insatserna för att begränsa användningen av skadliga ämnen växer problemet med att skadliga kemiska ämnen, via våra avlopp och på andra sätt, hamnar i hav och vattendrag.

God tillgång till rent dricksvatten har länge varit en självklarhet i Sverige. De senaste åren har dock flera delar av landet drabbats av vattenbrist sommartid. Förändrade flöden och nederbörd i klimaförändringarnas spår samt överutnyttjande av, och underinvestering i, va-infrastruktur bidrar till en ökande vattenbrist. Totalt föreslås anslaget öka med totalt 300 miljoner kronor.

Stoppa bottendöden – rädda Östersjön

När Moderaterna satt i regeringen skapades en statlig medfinansiering av lokala vattenvårdsprojekt, det så kallade LOVA-bidraget. LOVA-bidraget utbetalas av länsstyrelserna till lokala vattenvårdsprojekt som minskar mängden kväve och fosfor eller miljögifter i haven. Exempelvis har LOVA-bidraget gått till va-planering och va-åtgärder, inventering av avlopp, effektivare avloppsrening, lantbruksåtgärder såsom kalkfilter, strukturkalkning och fosfordammar samt tömningsanläggningar för båttoalett och båttvätt för fritidsbåtar. LOVA-bidraget har visat sig effektivt för att minska övergödningen, spridningen av giftiga ämnen och förlust av biologisk mångfald. Moderaterna vill därför öka LOVA-bidragen med 50 miljoner kronor åren 2019–2021.

Haven är ett gemensamt ansvar och för att skydda dem räcker det inte med enbart nationella åtgärder. Även internationellt och regionalt samarbete behövs. Östersjöländerna enades 2009 om en handlingsplan för Östersjön (BSAP) för att minska övergödningen. Sverige har genom insatser inte minst av och i de areella näringarna och kommunala reningsverk minskat sina utsläpp, men behöver göra mer. Flera andra länder runt Östersjön behöver också öka sina ansträngningar.

Det är nödvändigt att förbättra det gemensamma Östersjöarbetet för att vi ska få bukt med de omfattande problem vi möter. Moderaterna vill därför satsa på att förstärka det regionala arbetet både i Östersjön och Västerhavet och avsätter år 2019–2021 100 miljoner kronor för en nystart för samarbetet samt åtgärder mot övergödning, mikroplaster och sjöfartens miljöpåverkan.

Rena hav, sjöar och vattendrag – minska mikroplaster, nedskräpning och gifter

Våra hav lider fortsatt av tidigare generationers okunskap och oförsiktighet med utsläpp av skadliga ämnen och dumpning av avfall. För att städa upp dessa krävs stora resurser.

Ökande kunskap om kemikalier och läkemedelsresters påverkan på vattenkvalitet och vattnets ekosystem ställer nya krav på reningsverk. Idag saknas avancerad teknik i många anläggningar. Det krävs både större medvetenhet om vilka preparat som används och hur de tas om hand så att de inte hamnar i avloppet, och dessutom ny teknik för rening av det som ändå hamnar i avloppen. Ett särskilt problem är spridning av mikroplaster. Det kan både handla om rening av dagvatten, men också nya material och tekniker för att minska mikroplasterna från exempelvis bildäck, som är en stor källa till mikroplastföroreningar. Därför avsätts 100 miljoner kronor per år 2019–2021 för att stödja investeringar i reningsteknik, i syfte att avskilja läkemedelsrester, mikroplaster och andra gifter.

Säkra dricksvattnet i hela landet

Vatten är en resurs som finns och används lokalt. Det innebär att både tillgång till, och hot mot, rent vatten varierar i olika delar av landet. Historiskt har inte vatten varit en begränsad resurs i Sverige och därför används det i många fall ineffektivt. Nya utmaningar kräver en högre upprustningstakt och ett ökat investeringsbehov. Moderaterna föreslår därför ett nytt stöd till lokala initiativ och investering i ny teknik och för medfinansiering av åtgärder för en tryggad tillgång till dricksvatten och för att motverka effekter av torka. Erfarenheterna från de lokala vattenvårdsprojekten (LOVA) kan tas tillvara, men det nya stödet ska fokusera på tillgång till dricksvatten. Åtgärderna kan omfatta inventering av befintliga vattentäkter, nya brunnar och vattensnål teknik, men även långsiktiga åtgärder som anläggning av vattenmagasin och våtmarker. För detta ändamål avsätts 50 miljoner kronor per år 2019–2021.

Anslag 1:12 Insatser för internationella klimatinvesteringar

Vi måste göra allt vi kan för att sänka de svenska utsläppen på ett effektivt sätt. Det betyder dock inte att vi enbart ska fokusera på Sverige. Klimatkrisen är akut och vi måste snabbt sänka de globala klimatutsläppen. Flera rapporter pekar på att ett av de mest kostnadseffektiva verktygen inom klimatpolitiken är internationella klimatinvesteringar genom exempelvis Clean Development Mechanism (CDM). Dessa mekanismer har gett goda resultat på flera plan, såsom klimatpåverkan, luftkvalitet och hälsa samt tekniköverföring och teknikutveckling. Moderaterna vill därför öka anslaget till internationella klimatinvesteringar med 235 miljoner kronor för 2019–2021. CDM har varit knutet till Kyotoprotokollet och kommer att ersättas av nya mekanismer knutna till Parisavtalet. När dessa finns på plats bör investeringarna övergå till dem.

Anslag 1:14 Skydd av värdefull natur

Den rödgröna regeringen har under den gångna mandatperioden kraftigt misskött skogspolitiken och skapat stor osäkerhet för skogsägare. Man har, trots de uppenbara rättssäkerhetsproblemen, valt att gå fram med en landsomfattande nyckelbiotopsinventering. Denna inventering ska stoppas tills dess att den kan genomföras på ett rättssäkert sätt, vilket medför en minskning av statens utgifter med 150 miljoner kronor

2019–2021. Moderaterna föreslår vidare ytterligare besparingar på 590 miljoner kronor 2019–2021 för att finansiera reformer. Moderaterna föreslår att anslaget totalt minskar med totalt 740 miljoner kronor.

Anslag 1:16 Klimatinvesteringar

Det så kallade ”ladda-hemma-stödet” avskaffas vilket medför en besparing om 90 miljoner kronor. Det stödet, liksom Klimatklivet, har kritiserats hårt på grund av att det har inneburit att stöd har gått till åtgärder som i vissa fall helt saknar klimatnytta och i andra fall helt enkelt inte behöver stöd. Moderaterna hade helst avskaffat hela anslaget 1:16 men på grund av tidigare bemyndiganden genomförs en besparing på 750 miljoner kronor, utöver besparingen på ladda-hemma-stödet, vilket resulterar i en total besparing på 840 miljoner kronor.

Anslag 1:18 Investeringsstöd för gröna städer

Anslaget föreslås minska med 67 miljoner kronor 2019 och avskaffas 2020 vilket medför en besparing på 100 miljoner kronor årligen från och med år 2020 i syfte att finansiera andra reformer.

Anslag 1:19 Elfordonspremie

Anslaget föreslås avskaffas för att finansiera andra reformer. Avskaffandet medför en minskning av statens utgifter med 350 miljoner kronor 2019–2020.

Nytt anslag Teknikneutralt stöd till laddinfrastruktur

Moderaterna vill satsa på att bygga ut laddinfrastrukturen längs våra vägar. Det är av stor vikt att stödet inte begränsas till enbart batteridrivna fordon utan även exempelvis laddinfrastruktur för bränslecellsdrivna fordon ska kunna få stöd. Därför måste stödet vara teknikneutralt såtillvida att det ska kunna stötta investeringar i infrastruktur för koldioxidfria transporter som inte kan använda sig av traditionell infrastruktur för bensin och diesel.

Att det finns olika sätt att ladda elfordon är mycket viktigt för att skapa förtroende för elfordon och för att möjliggöra laddning när fordonet ska röra sig lite längre eller mellan olika platser. Då behövs det en infrastruktur av publik laddning för elfordon. Det finns två kategorier av publik laddning: publik normalladdning och publik snabb-laddning. Publik normalladdning finner man på platser där man ändå förväntas att parkera under några timmar, till exempel vid knutpunkter för kollektivtrafik, handelsplatser eller centrala parkeringsgarage. Publik snabb-laddning uppfyller syftet att ladda batteriet relativt snabbt, under till exempel en långresa.

Stödet ska användas till att medfinansiera investeringar i publik laddinfrastruktur upp till och med 50 procent.

Vi satsar därför 100 miljoner kronor 2019–2021 för att säkerställa att nödvändig infrastruktur finns på plats för att en omställning av fordonsflottan ska kunna ske.

Anslag 2:2 Formas

Anslaget ökar totalt med 203 miljoner kronor 2019 och 215 miljoner kronor 2020–2021. Formas anslås 1 budgetprinciperna som gällt för utformningen av BP19.

Moderaterna tror på människans inneboende förmåga att hitta nya vägar för att lösa komplicerade problem. Vi måste kontinuerligt sträva efter att förbättra vårt kunskapsunderlag gällande såväl hur klimatförändringarna påverkar oss som hur vi utvecklar nya sätt att sänka våra utsläpp. Då krävs forskning och kunskap som kan vägleda oss i arbetet för att värna miljön och stoppa klimatförändringarna. Moderaterna ökar därför anslaget till Formas med ytterligare 100 miljoner kronor 2019–2021.

Tabell 2 Förslag till beställningsbemyndiganden inom utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag		Motionärernas avvikelse från regeringen (M)	Motionärernas förslag (M)	Motionärernas förslag (M)
	belopp	tidsperiod		belopp	tidsperiod
1:02 Miljöövervakning	150 000	2020–2023	40 000	110 000	2020–2023
1:16 Klimatinvesteringar	2 500 000	2020–2023	2 500 000	0	
1:18 Investeringsstöd för gröna städer	200 000	2020–2022	200 000	0	
1:20 Industriklivet	1 800 000	2020–2026	800 000	1 000 000	2020–2026
Summa beställnings- bemyndiganden	4 650 000		3 540 000	1 110 000	

Maria Malmer Stenergard (M)

Åsa Coenraads (M)

Betty Malmberg (M)

Marléne Lund Kopparklint (M)